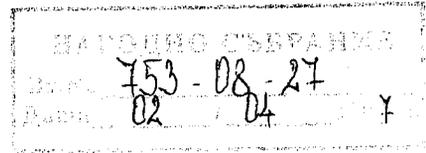

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Комисия по труда и социалната политика

ДО
Г-Н ГЕОРГИ ПИРИНСКИ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

SS
16
[Signature]

На заседания, проведени на 7 и 14 февруари, 7, 14 и 21 март 2007г. Комисията по труда и социалната политика разгледа приетия на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Закона за здравословни и безопасни условия на труд, № 602-01-111, внесен от Министерски съвет на 19.12.2007г., постъпилите писмени предложения и предложенията по време на заседанията.

Комисията предлага на Народното събрание за второ гласуване следния проект на

ЗАКОН

за изменение и допълнение на
Закона за здравословни и безопасни условия на труд

(обн., ДВ, бр. 124 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 86 от 1999 г., бр. 64 и 92 от 2000 г., бр. 25 и 111 от 2001 г., бр. 18 и 114 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 76 от 2005 г., бр. 33 и 48 от 2006 г.)

Комисията подкрепя текста на вносителя за наименованието на закона.

§ 1. Член 1 се изменя така:

„Чл. 1. (1) Този закон въвежда общи принципи за превенция и мерки за стимулиране подобренията на безопасността и здравето на работещите.

(2) С този закон се уреждат правата и задълженията на държавата, работодателите, работещите, представителите на работещите по безопасност и здраве при работа, на лицата, които за своя сметка работят сами или в съдружие, и на други организации и юридически лица за осигуряване на общите принципи за:

1. превенция на професионалните рискове;
2. защита на безопасността и здравето;
3. отстраняване на рисковете и причините за трудовия травматизъм и професионалната заболяемост;
4. информиране, консултации, обучение;
5. балансирано участие.”

Предложение от народните представители Антонела Понева и Евдокия Манева:

§ 1 се изменя така:

1. Текстът на ал.2 става ал.1, като точка се поставя след думите “юридически лица” и следващия текст се заличава.

2. Текстът на ал.1 става ал.2 и в нея се правят следните изменения:

а) в края на изречението се добавя “както следва:” и под него се записва текстът от т.1 до т.5 от ал.2 на проекта;

б) думата “превенция” се заменя с “предпазване от”;

в) началото на текста на ал.2 да се редактира: “Целта на този закон е да въведе общи принципи за предпазване от рискове и мерки за .....”

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на §1:

“§ 1. Член 1 се изменя така:

Чл.1 (1) С този закон се уреждат правата и задълженията на държавата, работодателите, работещите, представителите на работещите по безопасност и здраве при работа, на лицата, които за своя сметка работят сами или в съдружие, и на други организации и юридически лица за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд.

(2) Този закон въвежда общи принципи за превенция и мерки за стимулиране подобренията на безопасността и здравето на работещите за:

- 1. превенция на професионалните рискове;**
- 2. защита на безопасността и здравето;**
- 3. отстраняване на рисковете и причините за трудовия травматизъм и професионалната заболяемост;**
- 4. информирание, консултации, обучение;**
- 5. балансирано участие.”**

§ 2. В чл. 2 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „доколкото в друг закон или в международен договор, по който страна е Република България, не е предвидено друго” се заличават.

2. Алинеи 2 и 3 се изменят така:

„(2) Този закон се прилага и:

1. при мирновременната дейност в системата на Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи и Министерството на държавната политика при бедствия и аварии;

2. за българските предприятия в чужбина, доколкото друго не е предвидено в законите на съответната държава или в международен договор, по който Република България е страна.

(3) Този закон не се прилага, когато особеностите на някои специфични дейности в системата на Министерството на отбраната, Министерството на

вътрешните работи и Министерството на държавната политика при бедствия и аварии неизбежно влизат в конфликт с изискванията на закона. За тези дейности безопасността и здравето на работещите се осигурява във възможно най-високата степен съгласно целите на този закон.”

Предложение от народните представители Антонела Понева и Евдокия Манева:

В § 2 текстът на ал.3 да се редактира така:

“(3) Този закон не се прилага, когато особеностите на спасителни дейности или дейности, насочени към ограничаване и овладяване на бедствия и аварии, неизбежно влизат в конфликт с изискванията на закона.” Текстът на второто изречение се запазва.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за §2.

§ 3. Член 4 се изменя така:

„Чл. 4. (1) Работодателят е длъжен да осигурява здравословни и безопасни условия на труд на работещите, като прилага необходимите мерки, включително:

1. превенция на професионалните рискове;
2. предоставяне на информация и обучение;
3. осигуряване на необходимата организация и средства.

(2) Работодателят съобразява мерките по ал. 1 с променящите се обстоятелства с цел подобряване на съществуващото положение..

(3) Работодателят прилага мерките по ал. 1, като осигурява основните принципи на превенция:

1. избягване на рисковете;
2. оценка на рисковете, които не могат да бъдат избегнати;
3. ограничаване на рисковете при източника на възникването им;
4. приспособяване на работата към работещия, особено по отношение на проектирането на работните места, избора на работното оборудване, на работните и производствените методи, с цел облекчаване или премахване на монотонната работа, работата с наложен ритъм, както и за намаляване на въздействието им върху здравето на работещия;
5. привеждане в съответствие с техническия прогрес;
6. заменяне на опасното с безопасно или по-малко опасно;
7. обозначаване на съществуващи опасности и източници на вредни за здравето и безопасността фактори;
8. прилагане на последователна цялостна политика за превенция, обхващаща технологията, организацията на работа, условията на труд, социалните взаимоотношения и въздействието на елементите на работната среда и трудовия процес;
9. използване на колективните средства за защита с предимство пред личните предпазни средства;

10. даване на съответни инструкции на работещите.”

Предложение от народните представители Антонела Понева и Евдокия Манева:

В § 3 се правят следните изменения:

1. Навсякъде думата “превенция” да се замени с “предпазване от”;
2. Т.4 на ал.3 точка да се постави след думите “производствени методи”, а текстът след думите “с цел” да се заличи.

Предложението по т.1 е оттеглено, Комисията не подкрепя предложението по т.2.

Комисията подкрепя текста на вносителя за §3.

§ 4. В чл. 5, ал. 2 думата „инвеститорът” се заменя с „възложителят” и думата „изпълнителя” се заменя със „строителя”.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 4.

§ 5. В чл. 7, ал. 3, т. 3 след думата „защита” се добавя „редовно”.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 5.

§ 6. В чл. 14 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „по трудово правоотношение” се заличават и след думите “здравословни и безопасни условия на труд” се добавя “във всички случаи, свързани с работата” и се поставя запетая.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Лицата по ал. 1 носят отговорност за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд независимо от задълженията на работещите по този закон, както и от това дали тази дейност се осъществява от техни органи, или е възложена на други компетентни служби или лица.”

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 6.

§ 7. В чл. 16, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точки 1 и 2 се изменят така:

„1. да оценява рисковете за безопасността и здравето на работещите, като обхване избора на работно оборудване, използването на химични вещества и препарати и организацията на работните места;

2. в съответствие с оценката на риска и при необходимост да планира и прилага превантивни мерки и методи на работа и производство, които:

- а) да осигуряват подобряване нивото на защита на работещите;
- б) да бъдат интегрирани във всички дейности и структурни звена на предприятието;”

3. Създава се т. 2а:

“2а. да възлага на работещите задачи, съобразени с техните компетентности, опит и възможности, както и с пригодността им по отношение на безопасността и здравето при работа;”

Предложение от народните представители Антонела Понева и Евдокия Манева:

В § 7 в Т.3 да отпадна думите “с техните компетентности, опит и възможности” и да се заменят с “с длъжностната характеристика”.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 7.

§ 8. В чл. 20 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, т. 2 думите „броят и обучението им” се заменят с „броят, обучението и предоставеното им за целта оборудване”.

2. В ал. 2 думите „председателя на Държавна агенция “Гражданска защита” се заменят с „министъра на държавната политика при бедствия и аварии”.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на §8:

“§ 8. В чл. 20, в ал. 1, т. 2 думите „броят и обучението им” се заменят с „броят, обучението и предоставеното им за целта оборудване”.

§ 9. В чл. 21 след думите „евакуацията им” се добавя „на безопасно място”.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 9.

§ 10. В чл. 22, ал. 3 накрая се поставя запетая и се добавя „освен ако са проявили непредпазливост или безотговорно отношение”.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 10:

“§ 10. В чл. 22, ал. 3 накрая се добавя “освен ако са проявили непредпазливост или не са изпълнили инструкциите на работодателя за безопасна работа”.”

§ 11. В чл. 23 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „отделен закон” се заменят с „Кодекса за социално осигуряване”.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) При разследването на трудовите злополуки и на професионалните заболявания задължително се канят представители на работещите по безопасност и здраве при работа и на синдикалните организации.”

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 11:

“§ 11. В чл. 23 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите “отделен закон” се заменят с “Кодекса за социално осигуряване”.

2. Алинея 2 се изменя така:

“(2) В случаите по ал. 1 се канят представители на работещите по безопасност и здраве при работа и на синдикалните организации.”

§ 12. В чл. 24 се създават ал. 4 и 5:

“(4) Когато работодателят възлага извършването на дейностите по ал. 1 на други юридически и физически лица, той е длъжен да им осигури информацията по чл. 19, ал. 1.

(5) Работодателят осигурява на лицата по реда на ал. 1, както и на представителите на работещите по безопасност и здраве при работа достъп до:

- 1. оценката на риска и мерките за защита, посочени в чл. 16, ал. 1, т. 1 и 2;**
- 2. информацията, свързана с дейностите по чл. 23;**
- 3. информацията, получена в резултат на осъществяване на мерки за защита и превенция;**
- 4. информацията, получена от констатациите и предписанията на контролните органи в областта на безопасността и здравето при работа.”**

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 12:

“§ 12. В чл. 24 се създават ал. 4 и 5:

“(4) Когато работодателят възлага извършването на дейностите по ал. 1 на други юридически или физически лица, той е длъжен да им предостави информацията по чл. 19, ал. 1.

(5) Работодателят осигурява на лицата по ал. 1, както и на представителите на работещите по безопасност и здраве при работа достъп до:

- 1. оценката на риска и мерките за защита, посочени в чл. 16, ал. 1, т. 1 и 2;**
- 2. информацията, свързана с дейностите по чл. 23;**
- 3. информацията, получена в резултат на осъществяване на мерки за защита и превенция;**
- 4. информацията, получена от констатациите и предписанията на контролните органи в областта на безопасността и здравето при работа.”**

§ 13. В чл. 25 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „работници и служители от“ се добавя „регистрирани“.

2. В ал. 2:

а) думите „организирането и изпълнението на задълженията им по“ се заменят с „и организирането на дейностите по“;

б) създава се т. 3:

„3. приспособяване на работата към възможностите на работника или служителя, като се отчита неговото физическо и психическо здраве.“

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Службите по трудова медицина се създават от:

1. работодателите самостоятелно или в съдружие за обслужване на техните работници и служители;

2. юридически или физически лица, регистрирани по реда на Търговския закон, Закона за кооперациите и Закона за юридическите лица с нестопанска цел за обслужване на работници и служители по договор с работодатели.“

4. Създава се нова ал. 4:

„(4) За обслужване на работници и служители по договор с работодатели лечебните заведения могат да създават служби по трудова медицина, учредени като самостоятелни юридически лица.“

5. Алинеи 5 и 6 се отменят.

6. Досегашната ал. 4 става ал. 5.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 13:

“§ 13 В чл. 25 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

“(1) Работодателите осигуряват обслужване на работещите от регистрирани служби по трудова медицина.”

2. В ал. 2:

а) в текста преди т.1 думите “организирането и изпълнението на задълженията им по” се заменят с “и организирането на дейностите по”;

б) създава се т. 3:

“3. приспособяване на работата към възможностите на работника и служителя, като се отчита неговото физическо и психическо здраве”.

3. Алинея 3 се изменя така:

“(3) Службите по трудова медицина се създават от:

1. работодателите самостоятелно или съвместно с други работодатели;

2. юридически или физически лица, регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или по Закона за юридическите лица с нестопанска цел за обслужване на работещи.”

4. Създава се нова ал. 4:

“(4) За обслужване на работници и служители лечебните заведения могат да създават служби по трудова медицина, учредени като самостоятелни юридически лица.”

5. Досегашната ал. 4 става ал. 5.

6. Досегашните ал.5 и 6 се отменят.

§ 14. Създават се чл. 25а-25д:

„Чл. 25а. (1) Основните задачи на службите по трудова медицина са:

1. оказване помощ на работодателите за създаване на организация за безопасност и здраве при работа;

2. оценка на професионалните рискове и анализ на здравното състояние на работещите;

3. предлагане на мерки за отстраняване и намаляване на установения риск;

4. наблюдение на здравното състояние на работниците и служителите;

5. обучение на работници и длъжностни лица по правилата за опазване на здравето и безопасността при работа.

(2) Службата по трудова медицина води и съхранява документацията, удостоверяваща извършваната дейност.

(3) Службата по трудова медицина извършва своята дейност в съответствие с изискванията на нормативните актове за осигуряване на здраве и безопасност при работа.

Предложение от народните представители Антонела Понева и Евдокия Манева:

В чл.25а, в ал.1 се правят следните изменения:

1. В Т.1 думите "оказване на помощ" да се заменят с "разработване на препоръки до работодателите";

2. В Т. 4 текстът да се допълни с "и предписване на мерки за подобряването му".

Комисията не подкрепя предложението.

Чл. 25б. (1) Минималният състав на службите по трудова медицина включва:

1. лекар със специалност „трудова медицина“;

2. лице с висше техническо образование и 3 години професионален опит в областта на безопасността и здравето при работа;

3. технически изпълнител с образование не по-ниско от средно.

(2) Работещите в службите по трудова медицина се назначават и освобождават съгласно Кодекса на труда.

(3) В състава на службата по трудова медицина и при изпълнение на конкретни задачи не могат да се включват:

1. лица, които работят в контролните органи на Министерството на здравеопазването и Министерството на труда и социалната политика;

2. медицински специалисти, загубили правоспособност по смисъла на Закона за здравето;

3. лица с подписан договор с Националната здравноосигурителна каса и регистрирани в районните центрове по здравеопазване.

(4) Условието и редът за осъществяване дейността на службите по трудова медицина се определят с наредба на министъра на здравеопазването и министъра на труда и социалната политика.

(5) Времето, през което медицинските специалисти работят в службата по трудова медицина, се зачита за професионален стаж.

Предложение от народните представители Антонела Понева и Евдокия Манева:

В чл.25б, ал.3, т.1 думите "в контролните органи" да се заменят с "в системата".

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение от народните представители Маргарита Панева и Ива Станкова:

В чл.25б се правят следните изменения:

1. в ал.1, т.1 след “трудова медицина” се поставя запетая и се добавя текстът “хигиена на труда и обща хигиена”;
2. в ал.3, текстът “и при изпълнение на конкретни задачи” се заличава;
3. в ал.3, т.3 да отпадне

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение на народния представител Донка Михайлова:

В чл.25 б, ал.3, т.1 да се измени така:

“1. лица, които работят в Министерството на здравеопазването и Министерството на труда и социалната политика и техните контролни органи;”

Комисията подкрепя предложението.

Чл. 25в. (1) Службите по трудова медицина се регистрират в Министерството на здравеопазването.

(2) Регистрирането на службите по трудова медицина се извършва от министъра на здравеопазването по предложение на Комисията за регистриране на службите по трудова медицина.

(3) Комисията за регистриране на службите по трудова медицина се състои от председател и осем членове.

(4) Председателят на комисията по ал. 2 се определя от министъра на здравеопазването.

(5) Министърът на здравеопазването и министърът на труда и социалната политика определят по двама свои представители за членове на комисията по ал. 2, а национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите определят останалите четирима членове на комисията (двама от работодателските организации и двама от организациите на работниците и служителите).

(6) Министърът на здравеопазването и министърът на труда и социалната политика утвърждават Правилник за дейността на Комисията за регистриране на службите по трудова медицина.

Предложение на народния представител Маргарита Панева:

В чл.25в, ал.3 да се измени така:

“(3) Комисията по ал. 2 се назначава със заповед на министъра на здравеопазването и се състои от председател и осем членове.”

Комисията подкрепя предложението.

Предложение на народните представители Маргарита Панева и Ива Станкова:

В чл. 25в, ал. 5 да се измени така:

“(5) По двама свои представители за членове на комисията определят Министърът на здравеопазването, Министърът на труда и социалната политика, работодателските организации и организацията на работниците и служителите”.

Комисията подкрепя предложението по принцип.

Чл. 25г. (1) За регистриране на службите по трудова медицина лицата, които са ги създали, подават заявление, към което прилагат:

1. данни, съдържащи наименование, седалище и адрес;
2. копие от акта за съдебна регистрация или копие от друг документ за създаването на лицата по чл. 25, ал. 3;
3. договор между работодатели - за случаите по чл. 25, ал. 3, т. 1;
4. удостоверение за актуално съдебно състояние - за лицата по чл. 25, ал. 3 и 4;
5. списък на минималния състав на специалистите от службата по трудова медицина;
6. нотариално заверени копия на документи, удостоверяващи образованието и квалификацията на специалистите по т. 5;
7. декларация от лицата по т. 5, че отговарят на изискванията на чл. 25б, ал. 3 и 5;
8. удостоверение за членство в Българския лекарски съюз за лицето по чл. 25б, ал. 1, т. 1;
9. документ за платена такса.

(2) При непълнота и при нередовност на документите по ал. 1 Комисията за регистриране на службите по трудова медицина в 30-дневен срок от датата на подаване на заявлението писмено уведомява лицата за констатирани непълноти и нередовност на документите, като с уведомлението определя срок не по-кратък от 14 дни за отстраняването им.

(3) В 30-дневен срок от подаване на заявлението или от датата на отстраняване на констатираните непълноти или нередовности министърът на здравеопазването или упълномощено от него длъжностно лице по предложение на Комисията за регистриране на службите по трудова медицина издава удостоверение за регистрация на службата по трудова медицина или прави мотивиран отказ за регистрация.

(4) Отказ за регистрация се прави в случаите, когато нередовностите в документите за регистрация не са отстранени в срока, определен с уведомлението по ал. 2.

(5) Отказът по ал. 4 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(6) Министерството на здравеопазването води публичен регистър на службите по трудова медицина. Регистърът се публикува на страницата на Министерството на здравеопазването в интернет.

Предложение на народния представител Донка Михайлова:

В чл.25 г, в ал. 1, т. 6 след края на изречението да добавим и текста "и професионалния опит на лицата по чл. 25б, ал. 1, т. 2".

Комисията не подкрепя предложението.**Предложение от народните представители Антонела Понева и Евдокия Манева:**

В чл.25г, ал.4 се редактира така:

"(4) Регистрацията може да бъде отказана мотивирано, в случаите когато документите не отговарят на изискванията по ал.1 и пропуските не са отстранени след уведомлението по реда на ал.2".

Комисията не подкрепя предложението.**Предложение на народните представители Маргарита Панева и Ива Станкова:**

В чл.25г, в ал.4 след "в случаите" се поставят две точки и се добавя текстът:

" 1. когато пропуските в документите за регистрация не са отстранени в срока, определен с уведомлението по ал.2;

2. когато на лицата, регистрирали служба по трудова медицина е наложено по-тежко наказание от предвидените в чл.54б, ал.1 и 2 до изтичане на срока му".

Комисията не подкрепя предложението.

Чл. 25д. (1) При промяна на обстоятелства по чл. 25г, ал. 1 лицата, създали служби по трудова медицина, в 7-дневен срок от настъпването им уведомяват писмено министъра на здравеопазването, като прилагат документи, удостоверяващи промяната.

(2) Министърът на здравеопазването или упълномощено от него длъжностно лице в 20-дневен срок от подаване на уведомлението за промяна на обстоятелствата по чл. 25г, ал. 1 по предложение на Комисията за регистриране на службата по трудова медицина отразява промените в регистъра на службите по трудова медицина и издава удостоверение за промяна на регистрацията или прави мотивиран отказ.

(3) Министърът на здравеопазването или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за заличаване на регистрирани служби по трудова медицина от регистъра при:

1. подадено заявление от лицата, създали служби по трудова медицина, за заличаване от регистъра;
2. прекратяване дейността на лицата, които са създали служба по трудова медицина;
3. установени нарушения на изискванията на чл. 25б, ал. 1, 3, 4 и 5;
4. констатирани от контролните органи системни нарушения на чл. 25а;
5. установяване наличието на документи с невярно съдържание, свързани с регистрацията на службата.

(4) Отказът по ал. 2 и заповедта по ал. 3 подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.”

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 14:

“§ 14. Създават се чл.25а-25д:

Чл. 25а. (1) Основните дейности на службите по трудова медицина са:

- 1. оказване помощ на работодателите за създаване на организация за безопасност и здраве при работа;**
- 2. оценка на професионалните рискове и анализ на здравното състояние на работещите;**
- 3. предлагане на мерки за отстраняване и намаляване на установения риск;**
- 4. наблюдение на здравното състояние на работещите;**
- 5. обучение на работещи и длъжностни лица по правилата за опазване на здравето и безопасността при работа.**

(2) Службата по трудова медицина води и съхранява документацията, определена в наредбата по чл. 25б, ал. 4.

(3) Службата по трудова медицина извършва своята дейност в съответствие с изискванията на нормативните актове за осигуряване на здраве и безопасност при работа.”

Чл. 25б. (1) Минималният състав на службите по трудова медицина включва:

- 1. лице с образователно-квалификационна степен “магистър” по медицина и с придобита специалност “трудова медицина”;**
- 2. лице с висше техническо образование и 3 години професионален опит в областта на безопасността и здравето при работа;**
- 3. технически изпълнител с образование не по-ниско от средно.**

(2) Трудовите договори с работещите в службите по трудова медицина се сключват, изменят и прекратяват съгласно Кодекса на труда.

(3) В състава на службата по трудова медицина и при изпълнение на конкретни задачи не могат да се включват:

- 1. лица, които работят в Министерството на здравеопазването и Министерството на труда и социалната политика и техните контролни органи;**
- 2. медицински специалисти, загубили правоспособност по смисъла на Закона за здравето;**

3. лица с подписан договор с Националната здравноосигурителна каса и регистрирани в регионалните центрове по здравеопазване.

(4) Условието и редът за осъществяване дейността на службите по трудова медицина се определят с наредба на министъра на здравеопазването и министъра на труда и социалната политика.

(5) Времето, през което медицинските специалисти работят в службата по трудова медицина, се зачита за професионален стаж.

Чл. 25в. (1) Службите по трудова медицина се регистрират в Министерството на здравеопазването.

(2) Регистрирането на службите по трудова медицина се извършва от министъра на здравеопазването по предложение на Комисията за регистриране на службите по трудова медицина.

(3) Комисията по ал. 2 се назначава със заповед на министъра на здравеопазването и се състои от председател и осем членове.

(4) Председателят на комисията по ал. 2 се определя от министъра на здравеопазването.

(5) Министърът на здравеопазването, министърът на труда и социалната политика, националнопредставителните работодателски организации и националнопредставителните организации на работещите определят по двама свои представители за членове на комисията по ал.2.

Чл. 25г. (1) За регистриране на службите по трудова медицина лицата, които са ги създали, подават заявление, към което прилагат:

1. данни, съдържащи наименование, седалище и адрес;
2. копие от акта за съдебна регистрация или копие от друг документ за създаването на лицата по чл. 25, ал. 3;
3. договор между работодатели за случаите по чл. 25, ал. 3, т. 1;
4. актуално удостоверение за вписване в търговския регистър;
5. списък на минималния състав на специалистите от службата по трудова медицина;
6. нотариално заверени копия на документи, удостоверяващи образованието и квалификацията на специалистите по т. 5;
7. декларация на лицата по т. 5, че отговарят на изискванията на чл. 25б, ал. 3;
8. удостоверение за членство в Българския лекарски съюз за лицето по чл. 25б, ал. 1, т. 1;
9. документ за платена такса, в размер, определен с тарифата по ал. 7.

(2) При непълнота и при нередовност на документите по ал. 1 министърът или упълномощено от него длъжностно лице в 30-дневен срок от датата на подаване на заявлението писмено уведомява лицата за констатирани непълноти и нередовност на документите, като с уведомлението определя срок не по-малък от 14 дни за отстраняването им.

(3) В 30-дневен срок от подаване на заявлението или от датата на отстраняване на констатираните непълноти или нередовности министърът на здравеопазването или упълномощено от него длъжностно лице по предложение на Комисията за регистриране на службите по трудова медицина издава удостоверение за регистрация на службата по трудова медицина или прави мотивиран отказ за регистрация.

(4) Отказ за регистрация се прави в случаите, когато непълнотите и нередовностите в документите не са отстранени в срока, определен с уведомлението по ал. 2 или при несъответствие с изискванията за регистрация.

(5) Отказът по ал. 4 подлежи на обжалване по реда на Административно процесуалния кодекс.

(6) Министерството на здравеопазването води публичен регистър на службите по трудова медицина. Данните от регистъра се публикуват на страницата на Министерството на здравеопазването в интернет.

(7) За издаване на удостоверение за регистрация на служба по трудова медицина по чл. 25г, ал. 3 и за пререгистрация на служба по трудова медицина по чл. 25г, ал. 2 се събират такси, в размер, определен с тарифата по чл. 46 от Закона за здравето.

Чл. 25д. (1) При промяна на обстоятелства по чл. 25г, ал. 1 лицата, създали служби по трудова медицина, в 7-дневен срок от настъпването им уведомяват писмено министъра на здравеопазването, като прилагат документи, удостоверяващи промяната.

(2) Министърът на здравеопазването или упълномощено от него длъжностно лице в 20-дневен срок от подаване на уведомлението за промяна на обстоятелствата по чл. 25г, ал. 1 по предложение на Комисията за регистриране на службата по трудова медицина отразява промените в регистъра на службите по трудова медицина и издава удостоверение за промяна на регистрацията или прави мотивиран отказ.

(3) Министърът на здравеопазването или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за заличаване на регистрирани служби по трудова медицина от регистъра при:

1. подадено заявление от лицата, създали служби по трудова медицина, за заличаване от регистъра;

2. прекратяване дейността на лицата, които са създали служба по трудова медицина;

3. установени нарушения на изискванията на чл. 25б, ал. 1, 3 и 4;

4. констатирани от контролните органи системни нарушения на чл. 25а;

5. установяване наличието на документи с невярно съдържание, свързани с регистрацията на службата.

(4) Отказът по ал. 2 и заповедта по ал. 3 подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.”

§ 15. В чл. 26, ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 1 се изменя така:

„1. на всеки работещ, включително на работещите по срочно правоотношение или при условията на временна заетост по чл. 14, ал. 1, както и на работещите на смени и полагащите нощен труд подходящо обучение и инструктаж по безопасност и здраве при работа в съответствие със спецификата на индивидуалното му работно място и професия при:

а) постъпване на работа;

б) преместване на друга работа или промяна на работата;

в) въвеждане на ново или при промяна на работно оборудване и технология;”.

2. Създава се нова т. 2:

„2. обучението и инструктажите по т. 1 трябва да се провеждат периодично, като се отчитат новите или променените рискове;”.

3. Досегашната т. 2 става т. 3.

Предложение на народните представители Маргарита Панева и Ива Станкова:

В чл.26, ал.2 към т.1 се добавя подточка “г” със следното съдържание:

“г) въвеждане на нови изисквания за безопасност и здраве при работа”.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 15:

“§ 15. В чл. 26 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал.2, т.1 се изменя така:

“1. на всеки работещ, включително на работещите по срочно правоотношение или при условията на временна заетост по чл. 14, ал. 1, както и на работещите на смени и полагащите нощен труд подходящо обучение и инструктаж по безопасност и здраве при работа в съответствие със спецификата на индивидуалното му работно място и на професия при:

а) постъпване на работа;

б) преместване на друга работа или промяна на работата;

в) въвеждане на ново или при промяна на работно оборудване и технология;

2. Създава се ал.3:

“(3) Обучението и инструктажите по ал.2, т.1, се провеждат периодично, като се отчитат новите или променените рискове;”

§ 16. В чл. 27 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 1 и 2 се изменят така:

„(1) В търговските дружества и в другите предприятия и организации с повече от 50 работещи се учредяват комитети по условия на труд в състав не повече от 10 души.

(2) Комитетът по ал. 1 включва представители на работодателя и равен на тях брой представители на работещите по безопасност и здраве при работа.”

2. В ал. 4 думите „работниците и служителите” се заменят с „работещите по безопасност и здраве при работа”.

3. Алинеи 5 и 6 се изменят така:

„(5) В работата на комитета по ал. 1 могат да участват представители на контролните органи, на службата по трудова медицина и външни експерти.

(6) В дружествата, предприятията и организациите с голям числен състав, сложна структура и териториална разпокъсаност могат да се изграждат освен комитети на равнище предприятие и комитети към съответните структурни звена.”

Комисията подкрепя текста на вносителя за §16.

§ 17. В чл. 28 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думата „работниците” се заменя с „работещите по безопасност и здраве при работа”.

2. Алинеи 3 и 4 се отменят.

Комисията подкрепя текста на вносителя за §17.

§ 18. В чл. 29, т. 3 след думите “работните места” се добавя “по отношение на последствията от избора на оборудването, условията на труд и работната среда”.

Комисията подкрепя текста на вносителя за §18.

§ 19. В чл. 30, ал. 3 се изменя така:

„(3) Работодателят осигурява на представителите на работещите по безопасност и здраве при работа необходимите условия, средства и време за изпълнение на техните права и функции, както и съответното обучение и квалификация, което се провежда в рамките на работното време, без това да се отразява на размера на трудовото им възнаграждение.”

Комисията подкрепя текста на вносителя за §19.

§ 20. В чл. 34, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 2 накрая се добавя “и след употреба да ги връщат на съответното място за съхранение”.

2. Точка 3 се изменя така:

„3. да използват правилно и по предназначение и да не отстраняват, прекъсват, изключват или променят самоволно средствата за колективна защита и предпазните устройства, с които са оборудвани машините, апаратите, инструментите, предприятието или сградата;”.

3. В т. 5 след думата “работодателя” се поставя запетая и думите „и на съответните длъжностни лица” се заменят с „на съответните длъжностни лица и/или на представителите на работещите по безопасност и здраве при работа”.

Комисията подкрепя текста на вносителя за §20.

§ 21. В чл. 46, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 6:

„6. организиране и провеждане на специализирани обучения, семинари и конференции в областта на здравословните и безопасни условия на труд;”.

2. Досегашната т. 6 става т. 7.

Предложение от народните представители Петър Мръцков, Трифон Митев, Златко Златев, Иван Гороломов и Емил Константинов:

§ 21 се изменя така:

“§ 21. В ал. 1 на чл. 46 се правят следните промени:

1. Т. 2 придобива следната редакция:

“2. участие във финансираните на проекти за подобряване условията на труд с висок социален ефект на резултатите в отделните предприятия, определени чрез конкурс; финансовото участие е в размер на до 30 на сто от стойността на проекта;”

2. Създава се нова т. 7 със следното съдържание:

“7. наблюдение и контрол на условията на труд и факторите на работната среда”

3. Досегашната т. 6 става т. 8.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 21:

“§ 21. В чл. 46 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) точка 2 се изменя така:

“2. участие във финансирането на проекти за подобряване условията на труд с висок социален ефект на резултатите в отделните предприятия, определени чрез конкурс, финансовото участие е в размер до 30 на сто от стойността на проекта;”

б) създават се нови т. 6 и 7:

“6. организиране и провеждане на специализирани обучения, семинари и конференции в областта на здравословните и безопасни условия на труд;

7. наблюдение и контрол на условията на труд и факторите на работната среда”.

в) досегашните т. 6 и 7 стават съответно т. 8 и 9.

2. В ал. 2 думите “ал. 1, т. 1, 2, 4, 5, 6 и 7” се заменят с “ал. 1, т. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8 и 9”.

Предложение от народните представители Петър Мръцков, Трифон Митев, Златко Златев, Иван Гороломов и Емил Константинов:

Създава се нов параграф:

§(...) В чл. 54, ал. 2, се създава нов абзац със следното съдържание:

“За нуждите на контрола ИА “ГИТ” може да извършва контролни измервания на параметрите на работната среда.”

Предложението е оттеглено.

§ 22. Създават се чл. 54а - 54г:

„Чл. 54а. (1) Специализиран контрол върху дейността на службите по трудова медицина се извършва от органите на държавния здравен контрол.

(2) На контрол подлежат:

1. регистрацията и съответствието на данните и документите по чл. 25г, ал. 1 и чл. 25д, ал. 1 с фактическото състояние;

2. изпълнението на договорените с работодателя дейности, свързани със здравето на работниците и служителите по чл. 25а, ал. 1;

3. документите, удостоверяващи дейността на службата.

(3) Контролът се извършва текущо и в случаи на подадени жалби и сигнали.

(4) Органите на държавния здравен контрол имат право:

1. на свободен достъп до службите по трудова медицина;

2. да изискват информация и документи от службата по трудова медицина във връзка с дейността ѝ;

3. да дават задължителни предписания на службата по трудова медицина за отстраняване на констатирани нарушения;

4. да съставят актове за констатирани административни нарушения.

(5) При изпълнение на своите задължения органите на държавния здравен контрол са длъжни да пазят в тайна факти и обстоятелства, които са им станали известни при проверката и които представляват производствена или търговска тайна на контролираните предприятия.

Предложение от народните представители Антонела Понева и Евдокия Манева:

В чл. 54а се правят следните изменения:

1. В ал.1 в края на изречението се добавя и “органите на Инспекцията по труда...”;

2. В ал.4 след думата “контрол” се добавя “и на Инспекцията по труда”;

3. В ал.5 след думата “контрол” се добавя “и на Инспекцията по труда”;
Навсякъде в текстовете, свързани с издаване на актове и наказателни постановления да се направят същите изменения.

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение от народните представители Донка Михайлова и Кръстанка Шаклиян:

В чл.54а, ал.1 след думите “се извършва” се добавя “по място на извършване на дейността” и след думите “държавния здравен контрол” се добавя “и Изпълнителна агенция “Главна инспекция по труда””.

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение на народните представители Маргарита Панева и Ива Станкова:

В чл. 54а се правят следните изменения и допълнения:

1. в ал.1 се добавя текста “и Изпълнителната агенция “Главна инспекция по труда””;

2. в ал.4 се правят следните изменения и допълнения:

а) ал.4 се променя така : “Органите по чл.54а”

б) добавя се нова точка 2 със следното съдържание:

“2. на свободен достъп до обектите на извършваната дейност от службите по трудова медицина”

3. в ал.5 думите “на държавния здравен контрол” се заменят с текста “по чл.54а”

Комисията не подкрепя предложението.

Чл. 54б. (1) Лицата, регистрирали служба по трудова медицина, и ръководителите на службите по трудова медицина, които не изпълняват задълженията си по този закон, ако не подлежат на по-тежко наказание, се наказват с имуществена санкция или глоба в размер от 1500 до 5000 лв., а виновното длъжностно лице, ако не подлежи на по-тежко наказание – с глоба в размер от 250 до 1000 лв.

(2) За повторно нарушение наказанието по ал. 1 е имуществена санкция или глоба в размер от 3000 до 10 000 лв., съответно глоба от 500 до 2000 лв.

Чл. 54в. (1) Нарушенията по чл. 54б се установяват с актове, съставени от длъжностни лица в регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве, изрично упълномощени от директора да извършват контрол върху дейността на службите по трудова медицина.

(2) Наказателните постановления за нарушения по чл. 54б се издават от директора на регионалната инспекция за опазване и контрол на общественото здраве.

Предложение на народните представители Маргарита Панева и Ива Станкова:

В чл.54в се правят следните изменения и допълнения:

1. Текстовете “в регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве” и “директора” се заменят съответно с: “на органите по чл.54а” и “директорите”.

2. В ал.2 след текста “се издават” се записва “от ръководителите на органите по чл.54а”.

Предложението е оттеглено.

Чл. 54г. Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват съгласно разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания.“

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 22:

“§ 22. Създават се чл. 54а - 54г:

„Чл. 54а. (1) Органите на държавния здравен контрол упражняват контрол върху дейността на службите по трудова медицина по:

1. регистрацията и съответствието на данните и документите по чл. 25г, ал. 1 и чл. 25д, ал. 1 с фактическото състояние;

2. изпълнението на договорените с работодателя дейности, свързани със здравето на работниците и служителите по чл. 25а, ал. 1;

3. документите, удостоверяващи дейността на службата.

(2) Контролът се извършва текущо и в случаи на подадени жалби и сигнали.

(3) Органите на държавния здравен контрол имат право:

1. на свободен достъп до службите по трудова медицина;

2. да изискват информация и документи от службата по трудова медицина във връзка с дейността ѝ;

3. да дават задължителни предписания на службата по трудова медицина за отстраняване на констатирани нарушения;

4. да съставят актове за констатирани административни нарушения.

(4) При изпълнение на своите задължения органите на държавния здравен контрол са длъжни да пазят в тайна факти и обстоятелства, които са им станали известни при проверката и които представляват производствена или търговска тайна на контролираните предприятия.

Чл. 54б. (1) Лицата, регистрирали служба по трудова медицина, и ръководителите на службите по трудова медицина, които не изпълняват задълженията си по този закон, ако не подлежат на по-тежко наказание, се наказват с имуществена санкция или глоба в размер от 1500 до 5000 лв., а виновното длъжностно лице, ако не подлежи на по-тежко наказание – с глоба в размер от 250 до 1000 лв.

(2) За повторно нарушение наказанието по ал. 1 е имуществена санкция или глоба в размер от 3000 до 10 000 лв., съответно глоба от 500 до 2000 лв.

Чл. 54в. (1) Нарушенията по чл. 54б се установяват с актове, съставени от длъжностни лица в регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве, изрично упълномощени от директора да извършват контрол върху дейността на службите по трудова медицина.

(2) Наказателните постановления за нарушения по чл. 54б се издават от директора на регионалната инспекция за опазване и контрол на общественото здраве.

Чл. 54г. Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват съгласно разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания “.

§ 23. В § 1 от допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се т. 1а:

“1а. „Превенция” са всички мерки, които се предприемат или планират на всички етапи на работа в предприятието, за предотвратяване, ограничаване и/или отстраняване на професионалните рискове.”

2. Създават се т. 2а, 2б и 2в:

“2а. „Работещ” е всяко лице, което е наето от работодател, както и лице, което работи за себе си, включително обучаващите се или стажантите – за времето на обучение, стаж и практика.

2б. „Представител на работещите по безопасност и здраве при работа” е всеки работещ, който е избран или определен от общото събрание на работещите, по реда на чл. 6 от Кодекса на труда, да представлява работещите по всички въпроси, свързани с безопасността и здравето при работа.

2в. “Предприятие” е понятието, определено в § 1, т. 2 от допълнителните разпоредби на Кодекса на труда.”

3. Точка 7 се изменя така:

„7. “Лично предпазно средство” е всяко приспособление, екипировка, проектирано да се носи или използва от работещия, за да го предпазва от една или повече възможни опасности, заплашващи неговото здраве и безопасност при работа, както и всяко допълнение, принадлежност или специално работно облекло, проектирани за същата цел.”

Предложение на народните представители Маргарита Панева и Ива Станкова:

В §23, в Т.2 ,в т.2а след текста “което работи за себе си” се вписва “или е наето като подизпълнител”. Изречението продължава с текста на вносителя.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 23.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

Комисията не подкрепя текста на вносителя за създаване на “Допълнителна разпоредба” и предлага тя да отпадне.

§ 24. Навсякъде в закона думите „работници” и „работници и служители” се заменят с „работещи”.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя за § 24 и предлага систематично той да бъде отразен в “Преходни разпоредби”, със следната редакция:

“§ 24. Навсякъде в закона думите “работници”, работници и служители” и “работници или служители” се заменят с “работещи”, а думите “работниците”, “работниците и служителите” и “работниците и на служителите” се заменят с “работещите”.”

ПРЕХОДНА РАЗПОРЕДБА

Комисията подкрепя по принцип това наименование и предлага следната редакция:

“ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ”**Предложение на народния представител Антонела Понева:**

Създава се § 24а:

“§ 24а. Разпоредбата на чл.25б, ал.1, т.1 влиза в сила от Януари 2009г.”.

Комисията не подкрепя предложението.

§ 25. Регистрираните служби по трудова медицина се пререгистрират в срок до една година от влизането в сила на този закон.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 25:

“§ 25. Регистрираните до влизането в сила на този закон служби по трудова медицина се пререгистрират в срок до една година от влизането му в сила”.

Председател на Комисията по
труда и социалната политика:

Д-р Хасан Адемов

